

Аллоҳнинг фазлидан талаб қилинг

11:56 / 12.01.2019 5136

Аллоҳ таоло Жума сурасида шундай марҳамат қилади:

﴿فَلْيَحْذَرْنَ لَعَلَّكُمْ كَثِيرًا اللَّهُ وَأَذْكُرُوا اللَّهَ فَضَّلَ مِنْ وَأَبْتَغُوا الْأَرْضَ فِي فَأَنْتَشِرُوا الصَّلَاةَ قُضِيَتْ فَإِذَا

«Бас, намоз тугаганидан сўнг ер юзи бўйлаб тарқалинг ва Аллоҳнинг фазлидан талаб қилинг ҳамда Аллоҳни кўп зикр қилинг. Шоядки, зафар топсангиз» (10-оят).

Маълумки, аввалги оятда Аллоҳ таоло азондан кейин савдони тарк этиб, намозга шошилишга буюрган эди. Энди эса жума намози тамом бўлгандан сўнг, яна аввалги ҳолатга қайтиш мумкинлигини баён қилмоқда.

«Бас, намоз тугаганидан сўнг ер юзи бўйлаб тарқалинг...»

Намоздан кейин кимдир савдосига, кимдир касал кўргани, кимдир илм талабига ва ҳоказо – ҳамма ўз ишига қайтиши мумкин. Ер юзи бўйлаб тарқалиш ҳақидаги буйруқ мажбурий эмас. Лекин баъзи кишилар бу амрга жиддий амал қилганлар. Мисол учун, Арок ибн Молик розияллоҳу анҳу жума намозидан сўнг масжид эшигидан чиқар эканлар, «Аллоҳим, даъватингга муҳаббат қилдим, фарз намозингни ўқидим ва айтганингдек, ер юзига тарқалдим. Менга ўз фазлингдан ризқ бергин, Сен энг яхши ризқ берувчисан», – дер эканлар.

«...ва Аллоҳнинг фазлидан талаб қилинг...»

Аллоҳнинг фазлидан талаб қилиш давомида дунёга ҳаддан ташқари берилиб кетиб, йўлдан адашиш ҳам мумкин. Шунинг учун оятнинг охирида

«...ҳамда Аллоҳни кўп зикр қилинг, шоядки, зафар топсангиз», – дейилмоқда.

Суранинг охирида Пайғамбар соллаллоҳу алайҳи васаллам жума намози хутбасини ўқиб турганларида бир гуруҳ мусулмонларнинг савдо карвони келганидан хабардор бўлиб, чиқиб кетганлари эслатилади. Одатда карвон келаётганда дўмбира чалиб, шовқин-сурон билан келар экан. Ўшанда Набий алайҳиссалом билан ўн икки киши қолиб, бошқалар чиқиб кетган экан. Чиқиб кетганларнинг баъзилари яшаш учун зарурий ашёлари тугаб, карвонни орзиқиб кутиб турган эканлар. Баъзилари эса хутба вақтида чиқса бўлаверади, намоз вақтида чиқмасак бўлди, деб ўйлашган экан.